

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 92 0 P 025751 16 Rev
Banjaluka, 07.03.2017. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Darka Osmića kao predsjednika vijeća, Jadranke Stanišić i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca, R.D. iz M., zastupanog po punomoćniku, D.M., advokatu iz V., protiv tuženog, A.H. iz V., ..., zastupanog po punomoćniku, E.H., advokatu iz S., radi naknade štete zbog klevete, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 92 0 P 025751 15 Gž 3 od 17.03.2016. godine, na sjednici održanoj dana 07.03.2017. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 92 0 P 025751 15 Gž 3 od 17.03.2016. godine ukida i predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Vlasenici broj 92 0 P 025751 12 P 3 od 04.09.2015. godine odbijen je zahtjev tužioca kojim je tražio da se tuženi obaveže, da mu isplati 100.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od podnošenja tužbe do isplate zbog klevete iznesene u tekstu objavljenom na internet stranici WWW Bošnjaci. N.M. pod nazivom N.n. dodijelile nagradu i finansijeru K. pokolja i da odmah, sa internet stranice na kojoj je objavljen sporni tekst, isti skine. Istom presudom tužilac je obavezan da tuženom na ime troškova parničnog postupka isplati 11.383,63 KM. Prijedlog za određivanje sudske mjere obezbjeđenja, na način pobliže opisan u presudi, je povučen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 92 0 P 025751 15 Gž 3 od 17.03.2016. godine žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilac revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i udovolji zahtjevu tužioca ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi je predložio da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmetom spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca koji je u cjelosti odbijen prvostepenom presudom.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je 13.12.2010. godine na internet stranici WWW Bošnjaci. N.M. objavljen tekst pod nazivom N.n. dodijelile nagradu i finansijeru K. pokolja; da iz objavljenog teksta proizilazi, da se isti odnosi na tužioca, R.D., prema kojem tekstu, isti „nije došao u B. da lično primi nagradu, što ukazuje da je jedan od ključnih finansijera zločinačkih operacija R. K.“..., da je „D. dobar dio sredstava firme B. M. uložio u projekat K. „nestanka Muslimana“..., da je „Haški tribunal mimoišao političke monstrume D.“ ...; da je autor objavljenog teksta tuženi, A.H.; da je tužilac, R.D. direktor firme B. M.; da je tužilac podnio tužbu prvostepenom sudu dana 05.01.2011. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužioca nije osnovan, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da tuženi nije pasivno legitimisan u ovoj pravnoj stvari u smislu odredaba člana 5. stav 1. Zakona o zaštiti od klevete, zbog čega je cijenio da zahtjev tužioca nije osnovan.

Drugostepeni sud je prihvatio zaključak prvostepenog suda, da zahtjev tužioca nije osnovan, ali iz drugih razloga, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizilazi, da je tuženi pasivno legitimisan u ovoj pravnoj stvari, kao autor teksta objavljenog na internet stranici WWW Bošnjaci. N.M. pod nazivom N.n. dodijelile nagradu i finansijeru K. pokolja, ali kako tužilac nije dokazao, shodno odredbama člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, intenzitet i trajanje duševnih bolova koje je navodno pretrpio zbog učinjene klevete, drugostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužioca nije osnovan iz tih razloga.

Odluka drugostepenog suda nije pravilna.

Naime, pravilno nalaze nižestepeni sudovi da je mjerodavno pravo za razrješenje spora Zakon o zaštiti od klevete („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 37/01).

Iz odredaba člana 5. stav 1., 2. i 3. Zakona o zaštiti od klevete proizilazi, da svako poslovno sposobno lice, koje prouzrokuje štetu ugledu fizičkog ili pravnog lica, iznošenjem ili prenošenjem izražavanja nečeg neistinitog, identifikujući to lice trećem licu, je odgovorno za klevetu, ako je to lice prouzrokovalo štetu u svojstvu autora, urednika ili izdavača izražavanja, ili u svojstvu lica koje je na neki drugi način efikasno kontrolisalo sadržaj tog izražavanja, kao i pravno lice koje je objavilo izražavanje (stav 1.).

Lice iz stava 1. ovog člana je odgovorno za izazvanu štetu, ako je namerno ili usljed nepažnje iznijelo ili prenijelo izražavanje (stav 2.).

Kada se izražavanje odnosi na pitanja od političkog ili javnog interesa, lice iz stava 1. ovoga člana je odgovorno za izazvanu štetu iznošenjem ili prenošenjem izražavanja, ako

je to lice znalo da je izražavanje neistinito ili je nepažnjom zanemarilo neistinitost izražavanja. Isti standard odgovornosti primjenjuje se i ako je oštećeni bio ili je javni službenik ili je kandidat za funkciju u javnom organu ili ako vrši, prema opštem shvatanju javnosti, značajan uticaj na pitanja od političkog ili javnog interesa (stav 3.).

Imajući u vidu odredbe člana 5. Zakona o zaštiti od klevete proizilazi, da je za pravilnu odluku povodom zahtjeva za naknadu štete zbog učinjene klevete, neophodno utvrditi, da li je sadržaj teksta, kojim se neko fizičko ili pravno lice identifikuje trećem licu, neistinit, da li se takvim neistinitim sadržajem narušava ugled tog fizičkog ili pravnog lica, te da li je takvo izražavanje neistinitog sadržaja došlo od strane autora, urednika, izdavača izražavanja ili bilo kog drugog lica koje na bilo koji način kontrolira sadržaj tog izražavanja, vodeći računa o tome, da li je lice koje je iznijelo ili prenijelo izražavanje nečeg neistinitog, u tome postupalo namjerno ili usljed nepažnje. Ukoliko se pak radi o izražavanju koje se odnosi na pitanja od političkog ili javnog interesa, prema odredbama člana 5. stav 3. Zakona o zaštiti od klevete je neophodno utvrditi, da li je odgovorno lice (autor teksta, urednik, izdavač ili neko treći koji kontrolira taj tekst), znao da je izražavanje neistinito ili je nepažnjom zanemarilo neistinitost izražavanja.

Drugostepeni sud je pravilno našao da je tuženi kao autor teksta objavljenog na internet stranici WWW Bošnjaci.N.M. pod nazivom N.n. dodijelile nagradu i finansijeru K. pokolja pasivno legitimisan povodom zahtjeva tužioca kao oštećenog da mu naknadi štetu po osnovu klevete.

Ali, kako drugostepeni sud nalazi, da zahtjev tužioca nije osnovan, jer da tužilac nije dokazao, shodno odredbama člana 7. i 123. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), intenzitet i trajanje duševnih patnji, u smislu odredaba člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, zbog povrede ugleda nastale kao posljedica klevete, ovaj sud nalazi, da je drugostepeni sud zbog pogrešnog pravnog stanovišta propustio utvrdio činjenice relevantne za odluku o zahtjevu tužioca u smislu odredaba člana 5., 7. i 8. Zakona o zaštiti od klevete.

Stoga se revizijom tužioca pravilno ukazuje, da kod dosuđivanja naknade štete zbog klevete, nije potrebno utvrđivati intenzitet i dužinu pretrpljenog duševnog bola oštećenog, već koliko iznesena kleveta može škoditi časti i ugledu tog lica po shvatanju sredine u kojoj živi u opšte usvojenim društvenim normama.

Obzirom da je drugostepeni sud, zbog pogrešnog pravnog stanovišta, propustio utvrditi činjenice relevantne za odluku u ovoj pravnoj stvari, valjalo je primjenom člana 250. stav 2. ZPP ukinuti odluku drugostepenog suda i predmet vratiti na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku, drugostepeni sud će pravilnom primjenom procesnog i materijalnog prava donijeti na zakonu zasnovanu odluku.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić